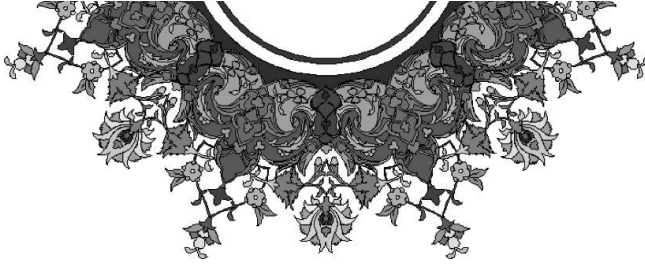

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقد فقهی

استدلال تکفیری‌ها و داعشی‌ها بر

اولویت کشتن

مسلمانان مخالف آنها

(ویراست جدید)

✓ سوال:

جریان‌های منحرف تکفیری با هدف سوق دادن جوانان مومن و مجاهد اهل سنت کشورهای جهان، به سوی مبارزه با برادران مسلمان‌شان اعم از شیعیان و اهل سنت غیر وهابی، راه انداخته و با استدلال به آیه‌ای از قرآن کریم زمینه چرخش رویکرد جهاد برضد رژیم صهیونیستی و آمریکا را به جهاد برضد شیعه و ایران اسلامی و اهل سنت ضد صهیونیسم تبدیل کرده‌اند. این گروه در پاسخ به این سوال که (چرا برای کمک به مردم غزه نرفته و در مقابل اسرائیل نجنگیدند) گفته‌اند که: «الجواب الاکبر فی القرآن الکریم، حین یتکلم الله تعالی عن العدو القریب و هم المنافقون فی أغلب آیات القرآن الکریم، لانهم أشد خطرا من الکافرين الاصلیین والجواب عند أبی بکر الصدیق حین قدم قتال المرتدین علی فتح القدس الی فتحها بعده عمر بن الخطاب.»^۱ به این معنا که پاسخ این سوال را خداوند در قرآن کریم داده است آنجا که خداوند از دشمن نزدیک سخن گفته و آنان در بیشتر آیات قرآن کریم منافقان

---

۱. مصاحبه با یکی از سران تکفیری‌ها، شبکه CNN (سی. ان. ان)، نقل از

هستند که خطر آنها از کافران اصلی شدید تر است. همچنین جواب این سوال در عملکرد ابو بکر صدیق است، هنگامی که جنگ با مرتدان را بر فتح قدس مقدم کرد که بعد از او توسط عمر بن خطاب فتح شد.

تکفیریون بر اساس آیه قرآن که می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ»^۱

ای کسانی که ایمان آورده‌اید! با کافرانی که به شما نزدیک‌ترند، پیکار کنید! (و دشمن دورتر، شما را از دشمنان نزدیک غافل نکند!) آنها باید در شما شدت و خشونت (و قدرت) احساس کنند و بدانید خداوند با پرهیزگاران است.»

می‌گویند: کفار بر دو قسم هستند؛ گروهی از کافران، غیر مسلمانان و در فاصله دور جغرافیایی هستند و گروه دیگر مسلمان نمایان داخل کشورهای اسلامی هستند که به خاطر برخی از عقاید شرک آلود و کفر آمیز از کافران گروه اول بدترند و این آیه بیان می‌کند که ابتدا باید با این کافران مسلمان نما جنگید؛ چون آیه یاد شده تاکید دارد که ابتدا باید با دشمنان و کافرانی که به شما نزدیک هستند جهاد کرد (يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ: کافران نزدیک و مجاور) و سپس سراغ

کافران دیگر رفت. لذا اول باید با مسلمانان مشرک جنگید و یهود و نصاری به ویژه اسرائیل در اولویت بعدی هستند.

✓ پاسخ:

در پاسخ به این ادعا می‌توان گفت:

۱. آنچه در متن آیه (سوره توبه) مطرح شده، جنگ با «کفار» نزدیک است اما مسلمانان و حتی منافقان نزدیک در زمره «کفار» نیستند تا مصداق «کافر نزدیک» باشد و جنگ با آنان اولویت داشته باشد. مفسران در تفسیر آیه یاد شده با ذکر شأن نزول آن مطالبی بیان داشته و از آن نتیجه گرفته‌اند که در جنگ با کفار باید توجه مسلمانان به کافران نزدیک متمرکز باشد و با تمرکز به کفار دورتر، از کفار نزدیک غافل نشده و جنگ را به صورت تدریجی با کفار نزدیک به سوی کفار دورتر ادامه دهند. و نیز در تفسیر «التسهیل» گفته شده که این آیه در جنگ‌های رسول خدا^۹ اشاره به جنگیدن با رومیان در شام اشاره دارد.^۱

فخررازی صاحب تفسیر کبیر می‌نویسد: هنگامی که خداوند دستور جنگ با مشرکان را صادر نمود، با این آیه شریفه مسلمانان را به راه درست جنگیدن ارشاد فرمود که از

---

۱. محمد بن أحمد بن محمد الغرناطی الکلبی، التسهیل لعلوم التنزیل، ج ۲،

ص ۸۶، لبنان، بیروت، دار الکتب العربی، ج ۴، ۱۴۰۳هـ/۱۹۸۳م.

نزدیک آغاز کنند و به تدریج به مناطق دورتر منتقل شوند.^۱ در روایات اسلامی آمده که مراد از دشمنان نزدیک یهودیان اطراف مدینه هستند که شامل بنی قریظه و بنی نضیر و خیبر می باشد. «قال ابن عباس: مثل بنی قریظه و النضیر و خیبر و نحوها».^۲

۲. در قرآن کریم حتی در یک مورد «منافقان» به عنوان مصداقی برای «دشمن نزدیک» معرفی نشده اند. این درحالیست که منافقان در میان مسلمانان زندگی می کردند و در فرصت های مختلف سعی در توطئه و اختلال در جامعه مسلمین را داشتند. بنابراین گرچه برخی از گروه های تکفیری و تندرو شیعیان و پیروان مکتب اهل بیت و برخی از گروه های اهل سنت را متهم به نفاق می کنند؛ با این حال نمی توان براساس قرآن کریم این گروه ها را «کافر قریب» نامیده و جواز جهاد و کشتار آنها را صادر نمود و کشتار این مسلمانان توسط داعش هیچ ارتباطی به این آیه شریفه ندارد.

۳. علی رغم آن که در زمان حیات پیامبر اکرم^۹ تعداد

---

۱. فخر الدین محمد بن عمر التمیمی الرازی الشافعی، التفسیر الکبیر، ج ۱۶

ص ۱۸۱. بیروت، دار الکتب العلمیة، ج ۱، ۱۴۲۱هـ/ ۲۰۰۰م.

۲. أبی السعود محمد بن محمد العمادی، تفسیر ابی سعود (إرشاد العقل

السلیم إلى مزایا القرآن الکریم)، ج ۴، ص ۱۱۲، بیروت، دار إحياء التراث

العربی.

منافقان زیاد بوده^۱ و در قرآن کریم سوره ای با نام «منافقون» نازل شد و در آن منافقان مورد سرزنش قرار گرفته اند؛ ولی پیامبر اسلام^۹ هرگز با منافقان نجنگیدند و جنگ با منافقان جزو سیره آن حضرت نبوده است، بلکه سیره نبوی نسبت به منافقان ارشاد و افشاء توطئه‌ها بوده است. بنابراین گرچه مسلمانان غیر وهابی از نظر داعش منافق شمرده شوند، جنگ و کشتار آنان هیچ مشروعیت و استناد به سیره نبوی ندارد.

۴. بر خلاف نظر گروه تکفیری داعش، خداوند در سوره توبه جهاد با کفار را بر جهاد با منافقان مقدم کرده است. آن جا که در سوره توبه می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا وَأَهُم جَهَنَّمُ وَايُسُّ الْمَصِيرُ»^۲

ای پیامبر! با کافران و منافقان جهاد کن، و بر آنها سخت بگیر! جایگاهشان جهنم است و چه بد سرنوشتی دارند. در این آیه خداوند به صراحت جهاد با کفار را بر جهاد بر منافقان از حیث رتبه مقدم کرده است؛ در حالی که دیدگاه داعش بر خلاف آیه یاد شده است.

۵. درحالی که خداوند در قرآن کریم بارها واژه (قتال) را در تعامل با کافران به کار برده است، نسبت به مسلمانان منحرف و منافق حتی یک مورد واژه قتال استفاده نشده است.

۱. وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النَّفَاقِ... سوره توبه، آیه ۱۰۱.

۲. سوره توبه، آیه ۷۳.

فقط یک بار واژه «جهاد» برای منافقان بکار برده شده است که تمام مفسران اتفاق نظر دارند براینکه مقصود «مواجهه فرهنگی و تبلیغی» است نه جنگ نظامی.

مفسران مسلمان، بر این امر اتفاق دارند که جنگ با منافقان در دین اسلام تشریح نشده است و در ذیل آیه «يا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفْرَ وَالْمُنَافِقِينَ وَ اغْلُظْ عَلَيْهِمْ»^۱ گفته‌اند که گرچه از ظاهر آن وجوب جهاد با منافقان به دست می‌آید اما از عملکرد و سنت پیامبر در جنگ نکردن با منافقان کشف می‌کنیم که مقصود جهاد غیرنظامی است، بنابراین باید جهاد در این آیه بر جهاد لسانی و امثال آن حمل شود.^۲ طبری در تفسیر «جامع البیان فی تأویل القرآن» روایات متعددی در این

---

۱. توبه، ۷۳.

۲. رک: فخرالدین محمد بن عمر رازی، التفسیر الکبیر أو (مفاتیح الغیب)، ج ۱۶ ص ۱۰۷، بیروت، دار الکتب العلمیة، ج ۱، ۱۴۲۱هـ / ۲۰۰۰م؛ و ابن کثیر، اسماعیل بن عمر، تفسیر القرآن العظیم، ج ۲ ص ۳۷۲، بیروت، دار الفکر، ۱۴۰۱ق؛ و طبری، محمد بن جریر، جامع البیان عن تأویل آی القرآن ج ۱۰ ص ۱۸۳، بیروت، دار الفکر، ۱۴۰۵ق؛ و آلوسی، سید محمود، روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم والسبع المثانی ج ۱۰ ص ۱۳۷، بیروت، دار احیاء التراث العربی، بی‌تا. طباطبایی، محمد حسین، تفسیر المیزان، ترجمه موسوی همدانی، ج ۱۹ ص ۵۶۵-۵۶۶، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه، ۱۳۷۴ش.

زمینه نقل کرده است مثلاً: «از ابن عباس نقل شده است که جهاد با کفار بوسیله شمشیر است و جهاد با منافقان بوسیله زبان و عدم خوشرفتاری با آنان. همچنین از ابن عباس نقل شده است که جهاد با کفار با جنگ است و جهاد با منافقان این است که با آن‌ها با تندی صحبت کنیم.^۱

بنابراین، آیات شریفه «سوره توبه» هیچ مسلمانی را به سوی جنگ با مسلمانان - که اختلاف‌هایی با یکدیگر دارند و حیانا از نگاه یکدیگر منافق شمرده می‌شوند - دستور نداده است، بلکه آیه مربوط به آن دسته از کفار رسمی است که از سوی آنها بخاطر نزدیک بودنشان به جامعه اسلامی خطری متوجه حکومت اسلامی است.^۲

۶. نزدیک ترین گروه کافر به امت اسلامی در عصر حاضر صهیونیست‌ها و یهودیان هستند که سرزمین مسلمانان را در وسط کشورهای اسلامی (فلسطین، اردن، مصر، سوریه، لبنان) اشغال نموده‌اند.

آیا طبق آیه کریمه مورد استناد این گروه (قَاتِلُوا الَّذِينَ

---

۱. طبری، جامع البیان فی تأویل آی القرآن، ج ۱۰ ص ۱۸۳.

۲. المغنی، ابن قدامة، ج ۱۰، ص ۳۶۸؛ الحاوی الکبیر، الماوردی، ج ۱۴،

ص ۲۹۷. دارالفکر؛ حاشیة إعانة الطالبین علی حل ألفاظ فتح المعین لشرح

قرة العین بمهمات الدین، أبی بکر ابن السید محمد شطا الدمیاطی، ج ۴،

ص ۱۹۴، دارالفکر.

يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ) جنگ با صهیونیست‌ها و یهودیان غاصب واجب و در اولویت نیست؟

آیا بسیج این همه نیروی جوان و پُرانرژی و انقلابی از سراسر کشورهای اسلامی و غیر اسلامی - که خشم‌شان را از جنایت صهیونیست‌ها، آنان را تبدیل به بمب‌های آماده انفجار برضد اسرائیل غاصب کرده است - بسوی برادر کشی در کشورهای اسلامی دقیقاً خواسته‌ی اسرائیل غاصب و آمریکای جنایتکار نیست؟! در چنین جنگ و نزاع داخلی جوانان مؤمن و غیور انقلابی هر دو گروه از مسلمانان کشته می‌شوند و کفار و دشمنان اسلام به ویژه صهیونیست‌ها از خطر تهاجم هردو راحت می‌مانند.

آیا خداوند رحمن همین خطر بزرگ و آفت عظیم برادر کشی و از بین رفتن توان امت اسلامی را بر اثر تنازع داخلی پیش بینی نفرموده و با نهی و حیانی خویش که فرمود: (لَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ) حرمت این نزاع را برای این چنین روزی به ما اعلام نکرده است؟!

۷. قرآن کریم از کافر انگاشتن کسانی که اظهار مسلمانی نموده پرهیز داشته و می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَىٰ إِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا

تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا^۱؛ ای کسانی که ایمان آورده اید! هنگامی که در راه خدا گام بر می دارید (و به سفری برای جهاد می‌روید)، تحقیق کنید! و بخاطر این که سرمایه ناپایدار دنیا (و غنایمی) به دست آورید، به کسی که اظهار صلح و اسلام می‌کند نگوئید: «مسلمان نیستی» زیرا غنیمت‌های فراوانی (برای شما) نزد خداست. شما قبلاً چنین بودید و خداوند بر شما منت نهاد (و هدایت شدید). (پس، بشکرانه این نعمت بزرگ،) تحقیق کنید! خداوند به آنچه انجام می‌دهید آگاه است.

در شأن نزول آیه یاد شده بنابر نقل کتب تفسیری آمده است: پیامبر اکرم^۹ دسته‌ای از یاران خود را به فرماندهی «اسامه بن زید» برای جنگ با «بنی ضمیره» فرستادند. اسامه به اسلام آوردن یکی از اهالی این قبیله توجّهی ننمود و وی را به قتل رسانید. همراهان اسامه ماجرا را به پیامبر اکرم^۹ گزارش دادند و گفتند: ای رسول خدا! ندیدی که اسامه چگونه مردی را که می‌گفت: «لا إله إلا الله محمد رسول الله» به قتل رسانید! پیامبر^۹ وقتی این گزارش را شنیدند خطاب به اسامه فرمود: با «لا إله إلا الله»، چه کردی؟! اسامه گفت: ای رسول خدا! آن مرد تنها برای این شهادتین گفت که جان

خویش را حفظ کند! پیامبر^۹ فرمود: آیا تو دلش را شکافتی و از درونش آگاهی یافتی؟! در این هنگام آیه یادشده نازل شد و اسامه سوگند یاد کرد که دیگر هرگز با کسی که شهادتین را بر زبان می‌راند نجنگد.^۱

از این رو نسبت دادن نفاق به مسلمانان اعم از اهل سنت و

۱. قال: بعث رسول الله صلى الله عليه وسلم سرية رسول الله عليها أسامة بن زيد إلى بني ضمرة، فلقوا رجلا منهم يدعى مرداس بن نهيك معه غنيمته له و جمل أحمر، فلما رأهم أوى إلى كهف جبل، و اتبعه أسامة، فلما بلغ مرداس الكهف وضع فيه غنمه، ثم أقبل إليهم فقال: السلام عليكم، أشهد أن لا إله إلا الله و أن محمدا رسول الله فشد عليه أسامة فقتله من أجل جملة و غنيمته. و كان النبي صلى الله عليه و سلم إذا بعث أسامة أحب أن يثنى عليه خيرا، و يسأل عنه أصحابه النبي صلى الله عليه و سلم، فلما رجعوا لم يسألهم عنه، فجعل القوم يحدثون النبي صلى الله عليه و سلم و يقولون: يا رسول الله لو رأيت أسامة و لقيه رجل فقال الرجل: لا إله إلا الله محمد رسول الله، فشد عليه فقتله و هو معرض عنهم. فلما أكثروا عليه، رفع رأسه إلى أسامة فقال: " كيف أنت و لا إله إلا الله؟ " قال: يا رسول الله إنما قالها متعوذاً، تعوذ بها. فقال له رسول الله صلى الله عليه و سلم: " و هو شققت عن قلبه فنظرت إليه؟ " قال: يا رسول الله إنما قلبه بضعة من جسده. فأنزل الله عز وجل خبر هذا، و أخبره إنما قتله من أجل جملة و غنمه، فذلك حين يقول: تَتَّبِعُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فلما بلغ: فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ يقول: فتاب الله عليكم، فحلف أسامة أن لا يقاتل رجلا يقول لا إله إلا الله بعد ذلك الرجل و ما لقي من رسول الله صلى الله عليه و سلم فيه. جامع البيان في تفسير القرآن، الطبري، ج ۵، ص ۱۴۲. و الدر المنثور في تفسير المأثور، ج ۲، ص: ۲۰. و تفسير القمي، ج ۱، ص: ۱۴۹.

شیعیانی که گروه تکفیری داعش آنها را کافران و منافقان داخلی می‌نامند، کاملاً بی‌اساس و نقض این دستور قرآنی است؛ زیرا معنای نفاق، اظهار اسلام و پنهان داشتن کفر است در حالی که اهل سنت مخالف داعش و نیز شیعه امامیه شهادتین را به زبان آورده و از صمیم قلب به آن ایمان داشته و به تمام ضروریات دین اسلام مؤمن و به آنها با قلب و عمل پایبند هستند و با کمال صراحت و شجاعت عقاید خود را در کتابهای گوناگون اعم از تفسیر، فقه و اعتقادات ثبت نموده و با یقین و استدلال محکم معتقد به توسل، شفاعت، زیارت و تبرک به مقدسات واقعی اسلام بوده و هیچگاه در بیان این عقاید حتی پای پنهان کاری و تقیه را هم به میان نیاورده و با صدای بلند وهابیان را دعوت به مناظره می‌کنند.

۸. تعریف مسلمان و کافر را باید از احادیث رسول خدا^۹ بشناسیم. پیامبر^۹ می‌فرماید: آیا می‌دانید ایمان به خدای یگانه چیست؟ گفتند: خدا و رسولش عالم ترند. فرمود: شهادت به این که خدایی جز خدای یگانه وجود ندارد و این که محمد فرستاده خداست و نیز شهادت به اقامه نماز و اعطای زکات و روزه ماه رمضان و خمس کسب و اموال.^۱

روایت یاد شده به صراحت دلالت دارد که هر شخصی به یگانگی خدا و رسالت پیامبر^۹ و اقامه نماز و اعطای زکات،

---

۱. صحیح البخاری کتاب الایمان ، باب اداء الخمس من الایمان.

روزه خمس اقدام کند مسلمان است. و کاملا بدیهی است که تمامی اهل سنت مخالف داعش و نیز شیعیان و پیروان مکتب اهل بیت: نیز این گونه اند و به اصول و ارکان اسلام ایمان و اعتقاد دارند.

۹. با نگاهی به نخستین صفحات کتابهای روائی مانند: صحیح بخاری و صحیح مسلم با این روایت مواجه می‌شویم که پیامبر اکرم^۹ از جنگ با مسلمانان نهی فرمودند و به همین اندازه که گروه‌های مسلمان اظهار شهادتین کرده و نماز و روزه و زکات را اداء کنند اکتفا نموده است و عنوان مسلمان بر آنها مطابقت می‌کند. ایشان می‌فرماید: مأمور شدم با مردم بجنگم تا آنکه گواهی دهند که معبودی به حق جز خدای یکتا نیست و محمد پیامبر خداست و نماز برپا دارند و زکات بدهند. پس اگر اینها را انجام دادند خونها و اموالشان مگر به حق اسلام محفوظ است و حساب آنها با خداست.^۱

در روایت دیگری بخاری از طریق انس بن مالک نقل نموده که پیامبر اکرم^۹ فرمودند: کسی که مانند ما نماز بخواند و به طرف قبله بایستد و از گوشت ذبح شده ما بخورد پس او

---

۱. «أمرت أن أقاتل الناس حتى يشهدوا أن لا إله إلا الله وأن محمدا رسول الله ويقيموا الصلاة ويؤتوا الزكاة فإذا فعلوا ذلك عصموا مني دماءهم وأموالهم إلا بحق الإسلام وحسابهم على الله» صحیح البخاری، کتاب الایمان، باب: فان تابوا و اقاموا الصلاة، ح ۲۵، دار ابن کثیر.

مسلمان است و در پناه خدا و رسول است ، عهد خدا را درباره او نشکنید.^۱

این روایات و روایات مشابه دیگر، همگی بیانگر آنند که نمی‌توان کسی را که شهادتین بر زبان جاری کرد کافر یا مشرک قلمداد نمود و به این بهانه جان و مال او را حلال شمرد؛ بلکه با گفتن شهادتین احکام ظاهری اسلام بر او مترتب می‌گردد.

۱۰. در شریعت اسلام حتی کفار هم تا وقتی محارب نشده و به پیکار بر ضد اسلام و اخراج پیامبر^۹ اقدام ننموده اند در امنیت اند و جهاد با آنان مشروع نیست و با دقت در سوره توبه به دست می‌آید که سیاق عمومی آیات این سوره ، از مشرکانی که با اهل اسلام به ناحق، بنای دشمنی و جنگ گذاشتند، و به تعبیر دیگر محارب هستند، سخن می‌گوید و نه گروه‌های دیگر. « أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدُّوْكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ اتَّخَشَوْنَهُمْ فَالَلَهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ »^۲ آیا با گروهی که پیمانهای خود را شکستند ، و تصمیم به اخراج پیامبر^۹ گرفتند ، پیکار نمی‌کنید؟! درحالی

---

۱. « من صلى صلاتنا واستقبل قبلتنا وأكل ذبيحتنا فذلك المسلم الذي له ذمة

الله وذمة رسوله فلا تحقروا الله في ذمته » صحيح البخارى، كتاب الصلاة، باب

فضل استقبال القبلة، ح ۳۸۴، دار ابن كثير.

۲. سوره توبه آیه ۱۳.

که آنها نخستین بار (پیکار با شما را) آغاز کردند آیا از آنها می‌ترسید؟! با اینکه خداوند سزاوارتر است که از او بترسید، اگر مؤمن هستید! سپس در آیه بعد دستور به جنگ با طغیانگران از کفار را می‌دهد؛ زیرا جنگ با آنها موجب در امان ماندن و آرامش مؤمنان از آزار و اذیت کفار خواهد شد.^۱

بنابراین سیاق آیات قتال سوره توبه مخصوص کفار طغیانگر و متجاوز است، اما کافران و حتی مشرکانی که در حال جنگ با مسلمانان نیستند و به زندگی خود مشغول و در حال صلح با مسلمانان اند قرآن کریم اجازه جنگ و کشتار آنان را نداده است. «إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ...»^۲ خطای بزرگی که گروه داعش در فهم این آیات قرآن مرتکب شده است عدم تفکیک بین دو گروه آیات است و خیال کرده اند که طبق قرآن با هرکسی که کافرش می‌دانیم باید جنگید و این خطائی است که قرآن آن را مردود دانسته، چنان که در آیات دیگر قرآن بیان شده است، «وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ» و در راه خدا، با کسانی که با شما می‌جنگند، نبرد کنید! و از حد تجاوز نکنید، که خدا تعدی کنندگان را دوست نمی‌دارد.

۱۱. از سنت‌های پیامبر اکرم^۹ در جنگ‌ها این بود که حتی

۱. سوره توبه آیه ۱۴.

۲. سوره توبه آیه ۴.

در جنگ با کفار و متجاوزان فقط به جنگ و قتل جنگجویان تجاوزگر اکتفا می‌کرد و هیچ‌گاه متعرض دیگر شهروندان عادی آنان نمی‌شد. پیامبر اکرم^۹ هنگامی که «عبد الرحمان بن عوف» را در سال ششم هجرت برای جنگ با قبیله کلب فرستاد؛ توصیه فرمود: «با کسانی که به خدا کفر می‌ورزند، نبرد کنید ولی افراط نکنید، حيله گری نکنید، و هیچ بچه‌ای را نکشید، و هنگامی که با دشمن مشرک برخورد کردید، آنان را به سه خصلت دعوت کنید. پس هر کدام شما را اجابت کردند، از آنها بپذیرید و دست از آنان بردارید. سپس آنان را به اسلام دعوت کنید. پس اگر شما را اجابت کردند، از آنان بپذیرید و آنها را رها کنید.^۱

همچنین خلیفه اول «ابوبکر» به فرمانده سپاهش دستور داد که: «خیانت نکنید، افراط نکنید، بچه کوچک را نکشید، پیرمردها را نکشید، و هیچ نخلی را نبرید و نسوزانید...»^۲

خلیفه دوم «عمر بن خطاب» نیز هنگامی که سپاهیان را برای جنگ می‌فرستد به آنان چنین توصیه کرد: «... در راه خدا با کسانی که کفر می‌ورزند بجنگید و افراط نکنید... و

---

۱. صحیح مسلم کتاب الجهاد و السیرح ۱۷۳۱، سنن ابو داود کتاب جهاد ح

۲. البدایه و النهایه ابن کثیر ج ۶ ص ۳۳۶، سنن کبری بیهقی شماره ۱۷۹۰.

هیچ پیرمرد و زن و بچه‌ای را نکشید.^۱

اکنون باید دید اعمال گروه افراطی و تکفیری داعش را مانند کشتن زنان، پیر مردان و کودکان و مردمی که در خانه خود نشسته و هرگز اقدام به درگیری مسلحانه نکرده‌اند با توصیه‌های پیامبر اکرم^۹ و خلفای اهل سنت سازگاری دارد؟!.

۱۲. استدلال داعشی‌ها به عملکرد «ابوبکر» مبنی بر جنگ با مرتدان نیز بسیار سست است؛ زیرا همانطور که تکفیری‌ها نیز تصریح کرده‌اند، ابوبکر با کسانی جنگید که می‌گفت آنان مرتد شده و دین اسلام را رها کرده و دین دیگری برگزیده‌اند، نه با نمازگزاران یا منافقان مدینه. خلیفه اول با کسانی جنگیده است که خود مدعی نبوت بوده‌اند. حتی کسانی مثل مسیلمه، اسود و طلحه هیچ‌گاه مسلمان نشدند که بگوییم مرتد شده‌اند. آنها در زمان رسول خدا قائل به مشارکت در نبوت رسول اکرم^۹ بودند که خود آن حضرت در اواخر عمر گروهی را برای جنگیدن با آنان فرستاده؛ زیرا مهمترین خطر برای مسلمانان به حساب می‌آمدند. اگر استدلال آنها درست باشد، ابوبکر قبل از جنگیدن با مسیلمه و طلحه که «کافر» بودند، باید به جنگ منافقان مدینه می‌رفت. بدون شک این منافقان پس از رحلت پیامبر^۹ وجود داشتند و تعدادشان نسبت به قبل افزایش پیدا کرده بود. اما

۱. عیون الاخبار ابن قتیبه ج ۱ ص ۱۰۷، کنز العمال ج ۵، ص ۶۸۹.

ابوبکر به جای شناسایی و کشتن آنان به جنگ مرتدان رفت. حتی در جنگی که با مانعین زکات کرد با این استدلال بود که ابتدا به او خبر داده بودند که این گروه از مرتدان هستند و از دین حضرت محمد^۹ برگشته اند و اگر چنین گزارشی به وی نمی رسید، با آنها نمی جنگید.

۱۳. داعشی‌ها و تکفیری‌ها و وهابیون باید بدانند که مسلمانان پیرو دیگر مذاهب اعم از شافعی‌ها، حنفی‌ها، مالکی‌ها و حنبلی‌ها و شیعیان نه کافرند و نه منافق، زیرا همه آنها با صراحت شهادتین را بر زبان می رانند و از عمق قلب به مضمون آن و وحیانی بودن قرآن و مبدأ و معاد اعتقاد صادقانه داشته و فرائض شریعت اسلامی را مانند نماز، روزه، خمس، زکات، حج، ... را بجا می آورند.

اختلاف نظر آنان با وهابیت در مشروعیت چند عمل فقهی مانند زیارت پیامبر گرامی ص و توسل و شفاعت انبیاء و اولیاء الهی فقط اختلاف در فهم نصوص دینی و اختلاف اجتهادی است که اگر بر فرض همه این مذاهب در این موضوعات دچار خطا شده باشند موجب کفر نمی شود. بر همین اساس جنگ بین مذاهب و فرق اسلامی به دلیل اختلافات عقیدتی و فقهی جایز نیست و حرام شرعی می باشد. و بر اساس این قاعده کلی است که همه فقهاء اسلام درباره اختلافات اجتهادی که می گویند: «للمجتهد المصیب اجران و للمخطئ اجر واحد». اگر به نظر «وهابی‌ها» جرم «شافعی‌ها» تقلید از

«امام شافعی» و جرم «حنفی‌ها» تقلید از «امام ابوحنیفه» و جرم «مالکی‌ها» تقلید از «امام مالک» و جرم شیعیان تقلید از امام جعفر صادق^۷ در مسائل اختلافی باشد، این جرم مجوز قتل و تهمت کفر نیست، بلکه باید ضمن احترام به جان و مال و عرض یکدیگر به گفتمان علمی برای تبیین معارف واقعی شریعت اسلام پرداخت.

نتیجه

بر اساس آیات شریفه قرآن کریم که ارائه شد، کشتار بی رحمانه مسلمانان اعم از سنی و شیعه توسط داعش، هیچ مشروعیت دینی و مبنای قرآنی ندارد، چنانکه منظور از کافران نزدیک در آیه شریفه ۱۲۳ سوره توبه، کسانی هستند که دین اسلام را قبول نداشته و با مسلمانان قصد جنگ داشته و در بین مسلمانان هستند که اکنون مصداق بارز آن صهیونیست‌ها و یهودیان متجاوز در فلسطین هستند. اما مسلمانان شیعه و سنی غیر وهابی، ابدًا مصداق کافر نبوده بلکه کسانی که اقدام به کشتن این مسلمانان بی‌گناه می‌کنند مصداق این آیه می‌باشند:

﴿وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فِجْزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا
وَعَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا﴾^۱

والسلام.